

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/69/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1415206358
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1415206358.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Murgaša a sudcov JUDr. Karola Riháka a JUDr. Zuzany Kučerovej v právnej veci žalobkyne: X. M., J.. XX.X.XXXX, G. W.. X.. O. Č.. X, G., zast. advokátskou kanceláriou Vrba & Partners, spol. s r. o., Sliezska ul. č. 9, Bratislava, proti žalovanému: F.. M.V.. S. M., J.. XX.XX.XXXX, G. E. W.. Č.. X, G., o vydanie bezdôvodného obohatenia, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV zo 6. septembra 2018 č.k. 6C/304/2015-202, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutom výroku **p o t v r d z u j e**.
Žalobkyni sa priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 1.925 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 1.7.2017 do zaplatenia, vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanému priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 36,4 %.

2. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že sporové strany uzavreli manželstvo dňa 13.11.1996 a ich manželstvo právoplatne rozviedol súd prvej inštancie rozsudkom z 5.5.2015 č.k. 16C/56/2015-17, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 2.6.2015. Dňa 18.12.2016 bola uzavretá kúpna zmluva, ktorou syn žalobkyne daroval sporovým stranám G. Č.. XXX nachádzajúci sa na 11. poschodí bytového domu na E. W.. Č.. X I. G. spolu s príslušným podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu. V darovacej zmluve je uvedené, že obdarovaní (žalobkyňa a žalobca) túto nehnuteľnosť prijímajú ako manželia do svojho bezpodielového spoluvlastníctva. Žalobkyňa tvrdila, že žalovaný vymenil zámky na predmetnom byte a tým jej znemožnil ho užívať, pričom predmetný byt prenajímal. Požadovala, aby bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť jej sumu 6.050 eur s prísl. pozostávajúcu zo sumy 1.925 eur predstavujúcej 1/2 nájomného za 10 mesiacov, počas ktorých žalovaný byt prenajímal za nájomné vo výške 385 eur mesačne ($385 : 2 = 192,50 \text{ eur} \times 10 \text{ mesiacov} = 1.925 \text{ eur}$) a zo sumy 4.125 eur predstavujúcej 1/2 mesačného nájomného určeného „nezávislými subjektami z oblasti realitného trhu“ (o výške 550 eur mesačne) za zvyšných 15 mesiacov, počas ktorých nemohla byť užívať, t.j. za obdobie od 6/2015 do 6/2017. Ďalej žalobkyňa žiadala, aby žalovanému bola uložená povinnosť platiť jej sumu 275 eur mesačne počnúc mesiacom júl 2017 ako polovicu mesačného nájomného do času, keď jej bude umožnené predmetný byt užívať (viď podanie žalobkyne zo 4.7.2017 z č.l. 58 a uznesenie súdu prvej inštancie z 2.8.2017 č.k. 6C/304/2015-87). Zo zmluvy o nájme bytu zo dňa 30.6.2015 uzavretej medzi prenajímateľom - žalovaným a I. W. ako nájomcom súd prvej inštancie zistil, že prenajímateľ prenechal nájomníkovi do užívania predmetný byt za nájomné vo výške 385 eur mesačne a za mesačné zálohové platby za energie vo výške 140 eur. Začiatok nájmu bol dohodnutý od 1.7.2015 na dobu neurčitú. Vo veci vedenej na súde prvej inštancie pod sp. zn. 9C/375/2015 zo dňa 22.3.2016 svedok F.. V. H. vypovedal, že byt na E. W. mal tento svedok ako darca darovať do

bezpodielového spoluvlastníctva obdarovaných (žalobkyne a žalovaného). Na podnet katastra ale podľa vyjadrenia svedka došlo k oprave v darovacej zmluve v tom smere, že byt sa daruje do podielového vlastníctva. Svedok tvrdil, že pracovník katastra, ktorý dal podnet na zmenu darovania do podielového vlastníctva zrejme zazmätkoval a nakoniec bol predmetný byt predsa len darovaný do BSM. Aj list vlastníctva k tomuto bytu je vyhotovený tak, že byt je vo vlastníctve sporových strán a je teda v BSM. Takýto zápis v katastri je podľa svedka správny.

3. Z tohto skutkového stavu súd prvej inštancie vyvodil záver, že žaloba je čiastočne dôvodná. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol: „Je nutné rešpektovať vôľu darcu bytu (F. H.) a obdarovaných - vtedy ešte manželov (žalobkyňa a žalovaný), ktorých vôľa smerovala k tomu, aby predmetný byt darovaním nadobudli do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Po vecnej stránke v podrobnostiach súd odkazuje na zdôvodnenie meritórneho rozhodnutia obsiahnuté aj v tomto rozhodnutí, pričom prízvukuje, že sporové strany sú vlastníkami celého bytu (1/1) , a teda žalobkyňa má právo od žalovaného požadovať polovicu nájomného, t.j. sumu 1.925 eur, ktoré zaplatil nájomca v celosti iba žalovanému. Súd žalobe nevyhovel v časti o zaplatenie „ušlého nájomného“ vo výške 4.125 eur, ako aj v časti o zaplatenie 275 eur, ktoré žalobkyňa žiadala priznať ako polovicu mesačného nájomného počnúc od mesiaca júl 2017 vždy k 15. dňu v príslušnom mesiaci, a to až do času, kedy jej bude umožnené užívať predmetnú nehnuteľnosť, nakoľko aj v zmysle názoru odvolacieho súdu každá sporová strana ako bezpodielový spoluvlastník je vlastníkom celého bytu v podiele 1/1 a teda každý z nich má právo v rovnakej miere užívať byt a preto nemohlo dôjsť, aby žalovaný užíval predmetný byt nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu.“ S poukazom na tieto závery súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi 1.925 eur s prísl. a vo zvyšku žalobu zamietol.

4. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 2 C.s.p.

5. Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalovaný a napadol ním výrok, ktorým mu bola uložená povinnosť zaplatiť žalobkyňi 1.925 eur s prísl. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku zrušil a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie. Vytkol súdu prvej inštancie, že napadnutý rozsudok nedostatočne odôvodnil. Ďalej uviedol, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s jeho tvrdením, že treba započítať polovicu platieb do fondu opráv, ktoré uhradil sám od doby, keď žalobkyňa opustila spoločnú domácnosť. Ďalej žalovaný v odvolaní uviedol: „Pretože žalobkyňa po celú dobu, odkedy opustila spoločnú domácnosť až doteraz nijako neprispieva na náklady spojené s udržiavaním predmetného bytu, teda neznáša spoločné platby do fondu opráv, je dôvodné, v súlade s novou právnou kvalifikáciou požadovať od žalobkyne vydanie bezdôvodného obohatenia z tohto titulu a započítať vzájomné pohľadávky žalobkyne a žalobcu.“

6. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku potvrdil. Uviedla, že by bolo v rozpore s dobrými mravmi, aby vlastník, ktorému bol znemožnený výkon jeho vlastníckeho práva, sa podieľal na úhradách za služby spojené s užívaním predmetného bytu (úhrady za dodávku el. energie, vody atď.). Platba do fondu údržby a opráv žalovaný nevyčíslil a jeho nárok na zaplatenie polovice týchto platieb považuje žalobkyňa za premličaný.

7. Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 C.s.p.), preskúmal odvolaním napadnutý vyhovujúci výrok rozsudku súdu prvej inštancie a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

8. Odvolací súd v odôvodnení zrušujúceho uznesenia z 31.5.2018 č.k. 6Co/51/2018-189 okrem iného uviedol: „Dokazovaním vykonaným súdom prvej inštancie bolo preukázané, že predmetný byt sporovým stranám daroval syn žalobkyne F. V. H. darovacou zmluvou z 18.12.2006 (č.l. 65). Ten v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 9C/375/2015, predmetom ktorého bolo vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva sporových strán, vypovedal, že sporovým stranám počas ich pobytu v USA obstaral kúpu 3 nehnuteľností a to bytu na X. W. I. G., pozemku v E. Q. a predmetného bytu na E. W. I. G.. Na kúpu týchto nehnuteľností použil sumu 1.400 000 Sk, ktorú získal z prenájmu bytu žalobkyne na O. W. I. G. a a sumu 1.980 000 Sk, ktorú mu sporové strany poslali z USA počas ich 10 - ročného pobytu v tejto krajine. F. H. ďalej vypovedal, že spomenuté nehnuteľnosti „z praktických dôvodov nechal previesť najprv na svoje meno“ s tým, že keď sa sporové strany vrátia z USA, tieto nehnuteľnosti prevedie na nich. Tvrdenie žalovaného, že sa s F. H. dohodol, že po návrate sporových strán z USA predmetné nehnuteľnosti prevedie do jeho výlučného vlastníctva, F. H. označil za výmysel (viď zápisnica

o pojednávaní dňa 22.3.2016 vo veci vedenej pod sp. zn. 9C/375/2015 na č.l. 119). Z toho vyplýva, že predmetný byt na E. W.. I. G. syn žalobkyne F.. H. kúpil minimálne sčasti za spoločné peniaze sporových strán, teda za peňažné prostriedky patriace do BSM. Z výpovede F.. H. súčasne vyplýva, že vyššie spomenuté nehnuteľnosti vrátane predmetného bytu kúpil s tým, že keď sa sporové strany vrátia z USA, prevedie ich na nich. Tieto nehnuteľnosti teda „obstaral“ pre sporové strany. F.. H. tiež výslovne uviedol, že predmetný byt daroval sporovým stranám do bezpodielového spoluvlastníctva a nie do podielového spoluvlastníctva (viď str. 3 posledný odsek a str. 4 prvý odsek zápisnice o pojednávaní z 22.3.2016 vo veci sp. zn. 9C/375/2015). Z toho možno vyvodiť záver, že predmetný byt sa stal predmetom bezpodielového spoluvlastníctva sporových strán a to napriek tomu, že ho nadobudli darovacou zmluvou uzavretou so synom žalobkyne F.. H.. Skutočná vôľa tak darcu - F.. H., ako aj obdarovaných - sporových strán totiž smerovala k tomu, aby sporové strany ako manželia predmetný byt nadobudli do bezpodielového spoluvlastníctva a túto ich skutočnú vôľu treba rešpektovať. Treba uviesť, že aj na LV pre kat. úz. O. Č.. XXXX sú sporové strany zapísané ako bezpodieloví spoluvlastníci predmetného bytu a tento zápis - ako je to uvedené vyššie - zodpovedá skutočnému stavu. Tvrdenie žalovaného, že sa s F.. H.m dohodol, že predmetný byt prevedie po návrate z USA do jeho výlučného vlastníctva, v konaní nebolo preukázané a zostalo teda iba v rovine tvrdenia. Keďže predmetný byt patril do BSM sporových strán, musí byť predmetom vyporiadania BSM (konanie o vyporiadanie BSM prebieha na súde prvej inštancie pod sp. zn. 9C/375/2015). Žalovaný predmetný byt prenajímal v období od 7/2015 do 4/2016, teda prenajímal ho v období po právoplatnosti rozvodu manželstva sporových strán. Vzťahy medzi bývalými manželmi ohľadom spoločného majetku v čase od právoplatnosti rozvodu do právoplatnosti rozsudku o vyporiadaní BSM sa riadia tými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú vzťahy obsahovo najbližšie (§ 853 Obč. zák.). Ide o ustanovenia upravujúce bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. V zmysle ust. § 145 ods. 2 Obč. zák. boli obe sporové strany spoločne a nerozdielne oprávnené z nájomnej zmluvy, ktorú uzavrel žalovaný s nájomcom I. W. (č.l. 107) a keďže nájomca zaplatil celé nájomné žalovanému, žalobkyňa už od nájomcu nemôže nič žiadať (§ 513, § 514 Obč. zák.). Žalobkyňa má však právo od žalovaného požadovať polovicu nájomného, t. j. sumu 1.925 eur (§ 515 ods. 1 Obč. zák.). Keďže predmetný byt patrí do zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva sporových strán, až do právoplatnosti rozsudku o vyporiadaní BSM má každá sporová strana právo ho užívať (§ 144 Obč. zák. v spojení s § 853 Obč. zák.), pretože každá sporová strana je vlastníkom celého bytu s tým, že jej vlastnícke právo je obmedzené vlastníckym právom druhej strany. Nemohlo preto dôjsť k tomu, že by žalovaný užíval predmetný byt nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu a že by sa teda týmto spôsobom na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil. Ako je to totiž uvedené vyššie, obe sporové strany sú vlastníkami celého bytu a preto podiel každej z nich predstavuje 1/1. Preto nebolo možné vyhovieť žalobe v časti, ktorou sa žalobkyňa proti žalovanému domáhala zaplattenia 4.125 eur s prísl.“

9. Súd prvej inštancie postupoval v súlade s týmto záväzným právnym názorom odvolacieho súdu. Odvolací súd na tomto právnom názore trvá a nevidí dôvod na jeho zmenu, pretože sa nezmenili skutkové okolnosti, za ktorých tento právny názor vyslovil. Vo vzťahu k nájomcovi, ktorému žalovaný predmetný byt prenajal, majú sporové strany ako bezpodieloví spoluvlastníci predmetného bytu postavenie solidárnych veriteľov (§ 145 ods. 2 Obč. zák.). Žalovaný prijal od nájomcu celé nájomné, teda celé plnenie a polovicu tohto plnenia je povinný vydať žalobkyni podľa § 515 ods. 1 Obč. zák., nie teda podľa ustanovení Občianskeho zákonníka upravujúcich vydanie bezdôvodného obohatenia. K tomu odvolací súd dodáva, že žalovaný v odvolaní v podstate ani nenamietol nesprávnosť záveru súdu prvej inštancie, že polovicu nájomného predstavujúcu sumu 1.925 eur je povinný zaplatiť žalobkyni.

10. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom žalobkyne, že by nebolo v súlade so zásadou spravodlivého usporiadania občianskoprávných vzťahov a s dobrými mravmi, ak by jej mala byť uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi polovicu mesačných úhrad za plnenia poskytované s užívaním bytu (dodávka energií, vody, plynu atď.) za obdobie, keď žalobkyňa predmetný byt nemohla užívať. Je pravda, že žalobkyňa ako bezpodielová spoluvlastníčka predmetného bytu bola povinná uhrádzať polovicu platieb do fondu údržby a opráv. Žalovaný však v priebehu celého prvoinštančného konania neuplatnil kompenzačnú námietku ako prostriedok procesnej obrany, ktorou by proti žalobe uplatnil na započítanie svoju pohľadávku predstavujúcu polovicu platieb do fondu údržby a opráv (prípadne aj polovicu platieb za dodávku energií) a ani neuplatnil vzájomnú žalobu. Až v rámci odvolacieho konania v podaní z 20.1.2019 (č.l. 231) žalovaný uplatnil sumu 3.630 eur a toto jeho podanie možno podľa jeho obsahu považovať za vzájomnú žalobu. K tomuto podaniu žalovaného však v prejednávanej veci nemožno prihliadnuť, pretože v odvolacom konaní žalovaný nemôže účinne uplatniť svoje právo proti žalobcovi vzájomnou žalobou (§ 372 C.s.p.). Z rovnakého dôvodu nie je možné prihliadnuť na to, že žalovaný uplatnil vzájomnú žalobu

aj v odvolaní (č.l. 142) proti prvému v poradí rozsudku súdu prvej inštancie. Žalovaný síce v odvolaní (č.l. 215) požaduje započítanie jeho pohľadávok s pohľadávkami žalobkyne, ale nejedná sa o účinnú kompenzačnú námietku, pretože v odvolaní svoju pohľadávku uplatnenú na započítanie nevyčíslil.

11. Z uvedeného vyplýva, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny v napadnutom výroku, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobkyňi 1.925 eur s prísl. Preto odvolací súd tento výrok napadnutého rozsudku potvrdil podľa § 387 ods. 1 C.s.p. Odvolací súd dodáva, že súc viazaný aj dôvodmi odvolania nepreskúmaval správnosť výroku, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobkyňi úroky z omeškania, pretože žalovaný správnosť tohto výroku v odvolaní nespochybnil.

12. Výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, nebol napadnutý odvolaním a nadobudol právoplatnosť.

13. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p. a úspešnej žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

14. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

c/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

d/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

e/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods. 1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne / dovolacie dôvody/ a čoho sa dovolateľ domáha /dovolací návrh/ (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).